

Százezer hold termőföldet fenyeget még az árvíz.

Mentesíteni akarják a Szeged és Halas közti területet is.

Budapest, augusztus 28. A beruházási program keretén belül Smith nép-szövevényi főbiztos a földművelésügyi és pénzügyminiszterrel folytatott tárgyalásai után hozzájárult ahhoz, hogy az 1925—26. költségvetési év első felére 200 milliórd korona hitelt kapjanak az egyes vízrendező és ármentesítő társulatok újabb ármentesítési és belvízmentesítési munkálatok kivételére. A trianoni béke teljesen új helyzetet teremtett víz-ügyeink terén, amennyiben a leszállított területekkel együtt a folyóvizeinkben rejlő mérhetetlen értékek is elvesztek. Fokozottabb mértékben köteleseink tehát megmaradt területeinket megővni a víz romboló erejétől. Ez annál is inkább fontos, mert Csonka-Magyarország összes szántóföldje 9,525.558 katasztrális holdat tesz ki, amelyből 4,070.109 és fél katasztrális hold bura-termő föld — árter.

A beruházási program vizgazdasági feladatairól beavatott helyen a következőket mondták:

— Az 1925—26. évre tervezett költségvetésben 22 milliórd papírkorona szerepel olyan munkálatok céljára, amelyek az állam feladata körébe esnek s amelyeket a danai és tiszai hajózó ut fenntartásának, továbbá a Sód medre szabályozásának költségeire állítottunk be. Az állami költségvetést terheli a Budapesti Kereskedelmi és Ipari Kikötő építésének erre az évre 72 milliórd papírkoronában megszabott költsége is.

A régi határok között működő betveinyolc vízrendező társulat közül a trianoni határ egészen elszakított tőlünk 35 társulatot egész árterületével, tízenötöt megcsönkítettan hagyott hátra és csak huszonnyolc társulatot hagyott árterületével együtt új határainkon belül. Az ármentesítés terén ennek ellenére új és nagy feladatokkal kell megküzd-nünk. Elsőrangú fontosságú feladat, hogy az anyagiakban kimerült társu-latok segítséghez jussanak, hogy a háború és forradalmak alatt elhanyagolt és megrongálódott ármentesítő berendezéseiket védő művelket kiépíthessék és rendbe-hozhassák.

Az 1919. évi rendkívül magas árvíz, amely a Tisza egyrészén, de főként a Körösökön és a Maroson lépte túl az árvízszint, a töltésrendezés által eddig nyújtott ármentesítő biztonságot lényege-sen csökkentette. Az ármentesítő társu-latoknak tehát védműveiket meg kell erő-síteni és magasságukat emelni kell.

— E ninens érdek továbbá a töltések erősítésén kívül a belvizes területeknek a káros vizektől való mentesítése is. Mert megengedhetetlen luxus volna, hogy katasztrális holdakban százezrekre menő mezőgazdasági művelésre alkal-mas területek parlagon heverjenek azért, mert a normális csak némileg meg-haladó csapadék esetén már a víz alá kerülnek. Szükség van tehát elsősorban a már meglevő vízművek, csatornák, szivattyútelepek kibővítésére, valamint a még hiányzó pótlására. Ezek a terü-lek már ármentesítettek, csak a lefolyást nem találó belvíz akadályozza kihasz-nálásukat, tehát a káros vizektől való megszabadításuk kétszeres fontosságú. Egyébként az ármentesítés nagy költségei is kárba vesznék, azonfelül, hogy a kívánt haszon elmarad.

— Az állam vette hát a kezébe a közbenjárást, hogy a vízrendező társu-latok a feltétlenül szükséges munká-latok végrehajtásához szükséges kölcsönt megkapják mellányos feltételek mellett. Ez meg is történt és a pénzügyi kor-mány már is 70 milliórd erejéig előle-gyezte a vízrendező társulatoknak az érdekeltségekre kivett és közadók mód-jára behajtandó járulékokat.

— 100.000 katasztrális holdnál jóval több az a terület Csonka-Magyarorszá-gon, amely még mindig árvízről veszé-lyeztetett. Az érdekeltségekben megvan az akarat ennek a nélkülözhetetlen nagy területnek a bebiztosítására és 40.000 holdnak ármentesítésére nézve már kész tervekkel is rendelkezünk.

— A népszövevényi főbiztos állat vi-ziberuházásokra feloldott 200 milliórd-nyi kölcsön jórésze ennek a 40000 katasztrális holdnyi árternek mentesi-tésére fog szolgálni. A kölcsönt 15—18

éven belül kell a társulatnak lefolyasz-tani. Az előzőes számítások szerint az annuitást 11—13 százalék körül fog-ják megállapítani.

— A 200 milliárdos kölcsönből fog megindulni a Hortobágy-csatorna mé-

„A magyarországi antiszemitizmussal a katolikus egyház semmi közösséget nem vállal” — jelentette ki a hercegprímás.

A legutolsó időben nem egy érde-kes nyilatkozat hangzott el Csernoch János bíboros-hercegprímás ajkáról. A hercegprímás nyilatkozatait nagy ér-deklődéssel tárgyalta a nyilvánosság, sőt külföldön is igen sok szó esett a bátor szókimondásról. És nemsokára bizonyos visszavonulások és cáfolatok kerültek a nyilvánosságra a primás környezetéből és ez alaposan lecsök-kenítette a megtett és megcáfolt nyilat-kozatok értékét.

Most ismét igen érdekes és figye-lemreméltó nyilatkozatot tett a herceg-prímás egy újságíró előtt, amely azért is érdekes, mert a hercegprímás kör-nyezete nem igyekezett eddig meg meg-cáfolni. Az újságíró a következőkben számol be erről a nyilatkozatról, amely-nek egyedüli tárgya a zsidókérdés volt:

„Csernoch János hercegprímás eszter-gomi primási palotájának dolgozó-szobájában, széles íróasztala előtt állva fogadtam a kedves moizolygással üdvö-zőt, mivel tiikára előzetesen tájékoz-tatta már jövelelem céljáról. Kérdé-seimre és rövid, összefoglaló előadá-somra villámgyorsan, minden gondol-kozás nélkül válaszolt. Szórol-szóra ezt

Szeptember ötödikén rendkívüli közgyűlés tárgyalja a kisvasut-terveket.

Azon a rendkívüli közgyűlésen, amelyen a törvényhatósági bizottság elha-tározta a külföldi kölcsön felvételét — mint ismeretes —, megjelölték azt a célt is, amelyre a város fel kívánja hasz-nálni a kölcsönt. Kimondotta a közgyű-lés, hogy a külföldi pénzből elsősor-ban az alsótanyai gazdasági vasutat építi meg, ha marad belőle, akkor abból egy új várost bérházat épít.

A tanyai vasut kérdése nem ezen a rendkívüli közgyűlésen került ismét napirendre, hanem a város hatósága már hónapok óta foglalkozik vele. A tizenkét év előtti készített tervekben a régebben összehívott vasúti bizottság különböző módosítási javaslatokat tett és ezért felkérte Szesztay László megye-temi tanárt, az eredeti vasutstervek ké-sztőjét, hogy — lehetőleg sürgetően — dolgozza át a terveket. Szesztay László most közölte a város hatóságával, hogy a tervek átdolgozását befejezte, elkészült a munkával a legapróbb részletig és az

Készül a törvénytervezet az ipartestületek reformjáról.

Budapest, augusztus 28. Ismeretes, hogy Buday László államtitkár vezeté-sével egy bizottság foglalkozott az ipartestületek sokat vitatott reformjával. Ez a bizottság munkáját teljesen be-vegezte és megbízást adott Szávay Gyula budapesti kamarai főtitkárnak, hogy a rendelkezésére bocsájtott anyag alapján készítse el a tervezetet az ipar-testületek reformjáról. Szávay elkészült munkájával és azt Walkó Lajos keres-kedelmi miniszter elé terjesztette. A kereskedelemi minisztériumban most ké-szül a törvénytervezet, még pedig tel-jesen Szávay Gyula elaborátuma alapján.

A kézműiparosság új hivatalos ér-dek képviselői szerve szerint az ipar-testületek kiépítéséből alakul ki. A fő-szempon az lesz, hogy az ipartestü-lek az eddignél nagyobb hatáskört kapjanak és ezekre az intézményekre ruházzák át az iparhatóságok eddigi tevékenységének egyrészét is.

Az ipartestületi reform megvalósít-ása a régi céhrendszer hagyományait épül fel. Igen sok olyan intézkedést

lyítése és szélesítése, továbbá a Szá-rázér vizolyás és a Turszabályozás munkálatai.

— Megoldásra vár egy 150.000 ka-tasztrális holdnyi terület mentesítése is, amely Halas és Szeged között terül el. Ennek a munkálatnak a tervei készen állnak, csak az érdekeltségektől függ, hogy a mintegy ötmillió aranykorona költséget igénylő munkába belekezdene-e.

mondotta:

— Minden embernek szent köte-lessége abban a vallásban munkál-kodni, amelyben született. Maradj-a-nak a zsidók elsősorban jó zsidók, tartssanak ki tántoríthatatlan hűséggel a zsidóság mellett, akkor megtették kötelességüket az emberiséggel szem-ben is, mert a felekezeti és társadalmi béke művét dolgoznak. A magyarországi antiszemitizmussal a katolikus egyház semmi közösséget nem vállal. Mindent egyesek csindít-ak, egyes emberek feleljenek ezért! Magyarországon nincs zsidókérdés!

Az audienca után a hercegprímás szívélye-en kezet fogott velem és én az esztorgomi harangok mély kongása és zengése közepette léptem ki az esztorgomi hercegprímás palotájának kapuján.

A hercegprímás egyenes, nyílt, őszinte beszéde, lekötelezően kedves modora mindennél hatalmasabb garancia arra, hogy Magyarország a béke felé halad, mert hiszen erről a vezérő politikáról és a nemrég multi idők soha vissza nem térőről éppen maga, a katolikus egy-ház legfőbb magyar ura ad fényes dokumentumot.

átdolgozott terveket elküldte Szegedre.

Bokor Pál polgármester-helyettes most átiratot intézett Aigner Károly főispán-hoz, akivel közli, hogy a külföldi kölcsön folyósításának gyorsítása szem-pontjából nagyon kíváncsok lenné, hogy a kisvasut átdolgozott terveit a törvény-hatósági bizottság mielőbb elfogadná. Mivel a legközelebbi rendes közgyűlés csak szeptember végén lesz, arra kéri a főispánt, hogy hívjon össze a kérdés lefolytatására rendkívüli közgyűlést le-hetőleg már szeptember ötödikére.

A főispán, értesülésünk szerint, telje-síti a polgármester-helyettes kívánságát és a rendkívüli közgyűlést a kért időre, szombat délután négy órára hívja össze. Ha a főispán a rendkívüli közgyűlésen nem láthatja el az elnöki tisztviselői és Somogyi Szilveszter addig nem érkezik vissza szabadságáról, Bokor Pál fog elnökölni és a tervek előadójá dr. Ördög Lajos tb. tanácsnok lesz.

száma, 37 ipartestületben 500—1000, 17 ipartestületben 1000—1500, 6 ipar-testületben 1500—2500 és 5 ipartestü-leben 2500—3500 az iparosok száma. Az ipartestületek közül a fővárosban van 39 szakipari testület, az országban 51 városi ipartestület és 190 községi ipartestület. Meg akarják szervezni az egész országban a járási ipartestüle-teket. Az ország 150 járása közül ed-dig csak 47-nek volt járási ipartestü-le. Most azt akarják, hogy minden járásnak legyen ipartestülete.

Ha csak olyan kevesen vannak az iparosok valamely községben, hogy külön ipartestületet nem alakíthatnak, ilyen esetben helyi választmányt válasz-anak, amely felelősséget a kapcsolatot a legközelebbi ipartestülettel. A tervezet szerint az általános ipartestületnek leg-alább 200 tagjának kell lennie.

Most az a helyzet, hogy a törvény legalább száz tagot ír elő, sok olyan ipartestület van mégis, amelynek százánál kevesebb tagja van. Ezek nem képviselhetik eredményesen tagjikk ér-dekeit, mert rendszerint nincs megfe-lelő vezetőjük, aki ügyükben eljárna. Az iparosok új szervezetének tevékenysége jelentősen bővebb lenne a mostani ipartestületek tevékenységénél. A konkrét kérdésben például eddig az iparhatóság hozott ítéletei.

A jövőben első fokozat az ipartes-tület döntene.

Fel akarják állítani az ipartestületi ítélőszéket is, amelynek tagjai iparosok volnának és ők ítélnek el a kontárokat és azokat az iparosokat, akik üzlet-ségtelen versenyt, továbbá az iparos-ság érdekeit sértő csúszkedeleket követ-nek el. Az egész intézmény állandóan szoros kapcsolatban állna a hatósági biztossal. Ítélete tulajdonképpen erkölcsi megbélyegzés lenne.

Döntene az abban a kérdésben is, hogy milyen iparosokat illet meg a tanonctársi jog. A ma érvényben lévő törvény nem eléggé szigorú ebben a kérdésben. Kimondja ugyan, hogy aki saját személyében nem tudja a képzelt-séget igazolni, annak nincs tanonctar-tási jog, de ez nem elég. Most azzal akarják ezt megszigorítani, hogy az olyan mestereknél, akiknél többször megtörténik, hogy a tanonc nem sajátít el megfelelő tudást, vizsgálatot tart-sanak és ha kiderül, hogy a mester hibájából származik a tanonc tudatlan-sága, akkor eltilthatják őt a tanonctar-tástól. Az iparigazolványok kiadásánál is nagyobb szerepet akarnak kapni az új ipartestületek. Eddig úgy történt, hogy az iparhatóság utólagosan érte-sítette az ipartestületet arról, hogy ki-nek adott ki iparigazolványt. Az iparo-sok azt akarják, hogy ezentúl az ipar-testületeknek az iparigazolvány kiadása előtt legyen véleményezési joga.

Hivatalos tekintélyt akarnak adni az ipartestületnek azzal, hogy

az ipartestületi elnök hivatalból le-gyen tagja a községi képviselő-testületnek és a kereskedelmi és iparkamara ipari osztályának.

Az újonnan alakult ipartestületekre akarják bízni a jövőben azokat a ható-sági bejelentéseket is, amelyek eddig az iparosokat terheltek. A tanonct és a segédet most a mesternek kell be-jelenteni a betegsegélyzőbe és onnan kijelenteni. Ez sok idővesztéssel jár. Emiatt gyakran történtek mulasztások, amiért azután nem egyszer súlyosan büntetik az iparosokat. Ugy tervezik, hogy ezentúl

az ipartestületi elnökből jelent-sék be a betegsegélyzőbe a tanon-cokat és segédeket.

Amikor a mester bejelenti a tanonc és segéd alkalmazását az ipartestület-nél, ugyanakkor az ipartestület elvégzi a betegsegélyzőbe való bejelentést. Ugyanigy történik a kijelentés is.

Az ipartestületek tevékenységei közé beveszik még a szövetkezetek alakítá-sának kezdeményezését az iparosok Központjában Szövetkezetek Egíse alatt, továbbá tanonckiálások rendezését és munkabértárgyalások intézését. Ez utóbbi érdekében az ipartestületeken belül békéltető bizottságokat állíta-nak fel.

Az összes iskolákban

használatos tankönyvek új és használt állapotban, továbbá íróeszközök és tüzetek a legolcsóbb árban már kap-hatók Nagy Mihály könyvkereskedőnél, Takaréktár utca végén. (Dr. Kovács-ház.) Telefon 13—09. Műt.